

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön tilanne

Yhteistyösopimukset, neuvottelut ja foorumit –
yhteenvedoa tilanteesta kesä 2024

Sisältö

- Johdanto
- Yhteistyösopimusten tilanne
- Neuvotteluiden toteutus
 - Valtuustokausittaiset yhteistyöneuvottelut
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut
- Yhteistyöfoorumit

Johdanto

- Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyön tilannekuvan seuranta on osa Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyö ja yhdyspinnat projektia. Projektia toteuttaa Kuntaliitto ry ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy. Projektia rahoittaa lisäksi Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Julkaisussa tarkastellaan kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön tilannetta sopimusten, neuvotteluiden toteutuksen ja yhteistyöfoorumien näkökulmasta.
- Julkaisun aineisto on kerätty kevään 2024 aikana hyvinvointialueilta sähköpostikyselyn ja Teams-palaverien avulla. Lisäksi taustamateriaalina on käytetty alueilta saatuja rakennekuvauksia ja muita yhteistyötä koskevia aineistoja. Mukana tarkastelussa on kaikki 21 aluetta.

Yhteistyösopimukset hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton kesken

- **16 (/21) alueella on valmisteltu tai valmistelussa strateginen yhteistyösopimus**
 - Sopimus on valmis 12 alueella
 - Sopimuksissa ovat mukana hyvinvointialue ja kaikki alueen kunnat
 - 11 alueella maakunnan liitto on mukana sopimuskumppanina (tai tulossa sopimuskumppaniksi)
- 5 alueella ei ole aloitettu strategisen yhteistyösopimuksen valmistelua:
 - Ei koeta tarvetta (rakenteet koetaan muuten toimiviksi) tai yhteistyö ei ole vielä edennyt siihen sopimuksen tekemisen vaiheeseen
- 5 alueella on valmisteltu ns. alasopimuksia strategisen yhteistyösopimuksen lisäksi
 - Sopimuksia on tehty mm. työllisyyteen, liikuntaneuvontaan ja lasten palveluihin liittyen
 - Tarve alasopimuksille on noussut yhä vahvemmin esille kevään 2024 aikana (yhteydenotot Kuntaliittoon)
- Useissa sopimuksissa on samanlainen rakenne – konkretian taso ym. vaihtelee alueittain. Usein sopimukset ovat ns. puitesopimuksia ja osin ns. yhteisiä tahdon ilmauksia. Yhteistyötä voidaan kuvata tarkemmin esim. Yhdyspintasuunnitelmissa tai kumppanuusstrategioissa.

Valtuustokausittaiset yhteistyöneuvottelut

Hyvinvointialuelain 14 §:n mukaisessa neuvottelussa hyvinvointialue, kunta/kunnat ja mahdollisesti maakunnan liitto neuvottelevat tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

- Neuvotteluiden toteutus vaihtelee alueittain. Osalla alueista neuvotteluita on pidetty, osalla ei ja osalla ne ovat vielä kevään aikana tulossa. Osa alueista pitää neuvotteluita tiheään (3 krt vuodessa), osa kerran valtuustokaudessa. Käytössä voi myös olla ns. jatkuvan neuvottelun malli. Käytössä on myös teemakohtaisia neuvottelumalleja.
- Neuvotteluita voidaan pitää HVA + kaikki kunnat, HVA + yksi kunta tai HVA + kuntaryhmät.
- Valtuustokausittaisia neuvotteluita täydennetään osalla alueita esim. kuntatapaamisilla.
- Osalla alueista neuvottelut on toteutettu hyte-neuvotteluiden yhteydessä (esimerkiksi saman päivän aikana, erotettu kokousteknisesti)
- Yhteistyöneuvotteluihin osallistujina ovat olleet hyvinvointialueiden ja kuntien puolelta pääsääntöisesti ylin luottamushenkilöjohto ja viranhaltijajohto. Osallistujat kuitenkin vaihtelevat alueittain.
- Monella alueella myös maakunnan liitto on ollut mukana neuvotteluissa.

Hyte-neuvottelut

Järjestämislain 7 §:n mukaisessa vuosittaisessa ns. hyte-neuvottelussa hyvinvointialue, kunta/kunnat käyvät hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

- Suurella osalla alueista on toteutettu hyte-neuvotteluita. Hyte-neuvottelut on käynnistetty pääosin ennen hyvinvointialuelain yhteistyöneuvotteluita.
- Neuvotteluiden toteutus vaihtelee hyvin runsaasti ja niitä on järjestetty kunnittain, alueittain sekä yhteisinä neuvotteluina.
- Neuvotteluita on myös toteutettu kytkemällä ne olemassa oleviin hyte-rakenteisiin. Toteutus on voinut kytkeytyä esim. yhdyspintaneuvottelukunnan tai hyte-neuvottelukunnan toimintaan.
- Neuvotteluihin ovat osallistuneet vaihtelevasti osalla alueista kuntien ylin johto ja osalla alueista kuntien osalta on ollut mukana esim. hyte-johtajat ja hyte-koordinaattorit. Myös HVA:n edustus vaihtelee runsaasti.

Yhteistyöfoorumit, työryhmät ja verkostot

- Alueilla toimii monenlaisia yhteistyöfoorumeita, työryhmiä ja verkostoja strategisella ja operatiivisella tasolla
 - Strategisen tason foorumeita ovat mm. poliittisen päätöksenteon foorumit, kuntajohtajakokoukset, yhdyspintaneuvottelukunnat ja muut ylimmän johdon työryhmät/verkostot
 - Operatiivisella tasolla on asiantuntijoiden erilaisia yhdyspintakohtaisia foorumeita, verkostoja ja työryhmiä, kuten esim. hyte-verkosto, turvallisuusfoorumi, ikäverkosto, LAPE-verkosto, elintapaohjauksen verkosto, oppilashuolto jne.
- Yhteistyörakenteisiin ja foorumien kokonaisuuteen vaikuttaa mm. organisaatioiden omat rakenteet (erityisesti hyvinvointialueiden), aikaisemmat yhteistyörakenteet, alueen kuntamäärä, yhteistyön toimintatavat ja yhteistyökulttuuri.
 - Foorumeista on sovittu usein strategisessa yhteistyösopimuksessa
 - Foorumien, verkostojen ja työryhmien kokonaisuutta kehitetään useilla alueilla edelleen
- Maakunnan liitot ovat mukana osassa alueita maakunnan tasoissa yhteistyöfoorumeissa, verkostoissa ja työryhmissä. Maakunnan liiton rooli yhteistyössä vaihtelee alueittain runsaasti.

Lisätietoja:

Liisa Jurmu

050 479 6835

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi/yhdyspinnat

<https://studiolinjat.live/yhdyspintafoorumi/>

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi